

Vlaams
Parlement

ingediend op **1864** (2018-2019) – Nr. 1
1 februari 2019 (2018-2019)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Manuela Van Werde

over de beslissing van de Vlaamse Regering
betreffende de toekenning van de subsidies
in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

INHOUD

I.	Toelichting	4
II.	Bespreking.....	6
1.	Karin Brouwers	6
2.	Cathy Coudyser	8
3.	Bart Caron	9
4.	Antwoordenronde.....	10
	Gebruikte afkortingen.....	13
	Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op donderdag 15 november 2018 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de beslissing van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van de subsidies in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet, met Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel.

De powerpointpresentatie van minister Gatz is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

Minister *Sven Gatz* schetst kort de voorgeschiedenis. In de conceptnota Cultureel Erfgoed staat de langetermijnvisie beschreven. Met de nodige snelheid is daarop een cultuurerfgoeddecreet gevolgd.

Nieuw in dat decreet zijn:

- de mogelijkheid tot aanduiding van een cultureelerfgoedinstelling;
- de indeling tussen landelijk en regionaal;
- werkingssubsidies voor erfgoedbibliotheken;
- de nadruk op roerend en immaterieel erfgoed;
- een nieuw begrippenkader van functies en rollen;
- centrale beleidsprioriteiten.

De centrale krachtlijnen van het beleid zijn:

- de collectie en collectiewerking versterken;
- roerend en immaterieel erfgoed verbinden;
- inzetten op samenwerking en afstemming;
- participatie en diversiteit.

Op basis van de genuanceerde adviezen van de commissie heeft de Vlaamse Regering beslist geen bijkomende cultureelerfgoedinstellingen aan te duiden. Sommige aanvragers kregen een zeer goed advies maar hadden andere tekorten zoals te weinig collectie of net niet genoeg bezoekers. Het blijft dus bij M HKA en KMSKA. Dat is zeker geen geringschatten van de potentie van het erfgoedveld. Sommigen scoorden nu net niet goed genoeg, maar de erfgoedronde zal die instellingen voldoende middelen geven om het de volgende keer wel te kunnen waarmaken.

Aan de erfgoedronde kunnen collectiebeherende organisaties deelnemen, inclusief de erfgoedbibliotheken, landelijke dienstverlenende organisaties en organisaties voor het immaterieel culturele erfgoed.

Aan de beslissing ging een hele procedure vooraf met eerst de ontvankelijkheidsbepaling. Dan volgden plaatsbezoeken en gesprekken, waar de criteria en de voorwaarden getoetst werden. Vervolgens is voldoende tijd genomen voor de afstemming van de voorlopige adviezen. Daarna formuleerde de commissie de voorlopige adviezen, waarop repliek mogelijk is.

Omdat er vooraf ruim tijd is voor dialoog, wordt die beperkt tot het rechtzetten van feitelijke onjuistheden. Dat beperkt de planlast voor het werkveld en de werklust van de administratie. In het Kunstendecreet zijn de adviezen na dit wederwoord nog aanzienlijk aangepast, maar hier is dat niet gebeurd. De repliek werd verwerkt en de adviezen afgestemd.

Dan volgde het definitieve advies, waarop overleg met de betrokken steden en gemeenten mogelijk is. 13 van de 28 betrokken steden en gemeenten zijn erop ingegaan. 58 van de 77 ingediende aanvragen en dossiers zitten immers onder

de vleugels van steden en gemeenten. De verhouding is tegengesteld aan die van het Kunstendecreet: in het culturele erfgoed brengen de lokale besturen meer subsidies in dan de Vlaamse Gemeenschap, al biedt die wel een substantiële hefboomfinanciering.

Vlaanderen heeft 28 miljoen euro veil voor de erfgoedorganisaties. De Inspectie van Financiën en de administratie raamden de bijkomende kosten voor het decreet op 5 miljoen euro. Bij de begrotingsopmaak voor 2019 heeft minister Gatz 9,6 miljoen euro extra kunnen binnenrijven, wat de totale middelen op ruim 37 miljoen euro brengt.

De middelen worden verdeeld over:

- 1 erfgoedinstelling;
- 23 landelijke en 22 regionale musea;
- 7 landelijke en 2 regionale archieven;
- 1 erfgoedbibliotheek;
- 12 landelijke dienstverlenende rollen;
- 1 organisatie voor immaterieel cultureel erfgoed.

Het M KHA is voorlopig de enige erfgoedinstelling, aangezien het KMSKA vooralsnog deel uitmaakt van de administratie.

Bij het toekennen van de middelen is voorrang gegeven aan het versterken van de basiswerking, waarvoor de vaste bedragen van allen verhoogd zijn. Voor een goede tot zeer goede score krijgen organisaties een bonus. Nieuwe werkingen krijgen een vast startbedrag.

Uit de verdeling van de middelen blijkt dat de Vlaamse Regering vooral ingezet heeft op de versterking van de landelijke musea.

De middelen voor de cultureelerfgoedinstelling M HKA stijgen met 9 procent of 450.000 euro, wat nog wordt aangevuld met 200.000 euro extra voor het vervullen van een landelijke dienstverlenende rol. In de loop van de regeerperiode is zijn aankoopbudget al gestaag gegroeid. Nu worden de werkingsbudgetten substantieel verhoogd. De middelen voor de landelijke dienstverlenende rol voor de kunstenaarsarchieven komen erbij. Daarnaast zijn er de infrastructuurmiddelen voor het nieuwe gebouw, waarvoor een architectuurwedstrijd loopt.

Het vaste basisbedrag voor de landelijke musea varieert naargelang het aantal personeelsleden. Musea die een goede of zeer goede score haalden, krijgen een bonus. Nieuwe werkingen krijgen een vast startbedrag. Het totale budget stijgt met een derde. Uit de stijgingspercentages van elk landelijk museum valt af te leiden wie in verhouding meer of minder krijgt.

De musea met de regionale indeling krijgen allemaal hetzelfde basisbedrag. Ze hebben immers allemaal een kleine personeelsbezetting. Voor goede en zeer goede scores zijn er wel bonussen. Ook hier krijgen starters een vast bedrag. Voor sommige musea verdubbelen de subsidies. Andere houden gelijke tred met de algemene verhoging van 30 procent. Nog andere blijven op hetzelfde niveau.

Dat het bedrag voor het Bakkerijmuseum daalt, is een gevolg van de afbouw van het DAC. Aan het museum waren immers in verhouding veel DAC'ers toegekend. Die ongelijkheid was niet meer te verantwoorden. Onder deze categorie vallen wel wat musea die voorheen onder de provincie ressorteerden. Op deze manier is de overdracht correct verlopen.

In tegenstelling tot de vorige categorieën hebben cultureelarchiefinstellingen van landelijke indeling weinig andere financieringsbronnen dan de steden en

gemeenten. Het systeem met een vast basisbedrag, een bonus voor een goede score en een vast startbedrag geldt ook voor deze categorie.

Het Architectuurarchief Vlaanderen wordt erkend als nieuwe werking. Het CAVA kreeg een goede beoordeling. Bij de andere, bestaande instellingen is een verevening gedaan, maar het algemene resultaat komt erop neer dat ze allen monter een mooie toekomst tegemoet mogen zien.

De middelen van de cultureelarchiefinstellingen van regionale aard stijgen duidelijk. De minister verwacht nog wel meer soortgelijke aanvragen in de volgende ronde. De erfgoedbibliotheek die bestond als een conglomeraat, krijgt nu een startsubsidie als aparte instelling.

Nieuw is dat organisaties landelijke dienstverlenende rollen krijgen. Ook daarvoor worden er basisbedragen, bonussen en startbedragen toegekend. Daarbij komt dan nog een fusiebonus, zoals die ook toegekend is aan bepaalde organisaties onder het Kunstendecreet. Fusies zijn zeker niet verplicht maar de bonus moet wel voorkomen dat organisaties daarvoor gestraft zouden worden.

De erfgoedtijdschriften zijn een categorie apart. In overleg met het VFL gaat de minister nog na hoe een geïntegreerd tijdschriftenbeleid te stroomlijnen is. In afwachting blijft de bestaande regeling behouden.

In uitvoering van de visienota over digitalisering van het cultuurbeleid, komt er een clustering van Lukas en PACKED onder het VIAA. Over het moment van de fusie is discussie mogelijk, maar dat die er uiteindelijk moest komen, stond in de sterren geschreven. Onder de sterke vleugels van het VIAA – dat aan het begin van de regeerperiode nog dreigde teloor te gaan – zullen de andere partners kunnen floreren en elkaars expertise kunnen versterken. Ook op het vlak van financiële efficiëntie was dat de beste weg.

Ondertussen is de WIE aangeduid als organisatie voor immaterieel cultureel erfgoed. Tot verbazing van minister Gatz doen zich daarover nog enkele schermutselingen voor, die de minister zeker zal bespreken met de betrokkenen.

Hij kan begrip opbrengen voor een zekere ontevredenheid in de sector met bepaalde eerdere besparingen, namelijk 1 procent in de vorige en 4 procent in de huidige regeerperiode. Maar gezien de huidige budgetstijgingen is het zaak om enige realiteitszin aan de dag te leggen. Nog meer subsidies vragen zou oneer aandoen aan de rest van het werkveld en aan de beslissingen die na rijp beraad in eer en geweten genomen zijn. De minister dacht dat hij alles gezien had, tot deze organisatie zich ontevreden toonde over een verdubbeling van haar subsidies.

Tot slot toont de minister in schema's de stijging en de spreiding van de middelen aan de commissie (zie de elektronische bijlage op de [dossierpagina](#)).

II. Bespreking

1. Karin Brouwers

Karin Brouwers toont zich namens de CD&V-fractie bijzonder tevreden met deze beslissing van de Vlaamse Regering op voorstel van minister Sven Gatz. De budgetverhoging van ruim 30 procent was broodnodig. Het blijft natuurlijk een inhaalbeweging. Dus is het zaak dat ook de volgende regering werk maakt van de budgetten.

De behoeften in de erfgoedsector blijven groot. Dat heeft te maken met de toenemende professionalisering die de overheid vraagt, maar vooral met de toename van het erfgoed zelf, mede door de stijgende gevoeligheid ervoor bij de burgers. De erfgoedsector mag niet het kleine broertje blijven van de cultuursector en moet een volwaardig deel worden naast de sociaal-culturele en de kunstensector.

Het commissielid kreeg heel wat positieve reacties op de omvang van de middelen maar ook op de verdelingswijze. Die algemene tevredenheid wordt enkel verstoord door de ontgoocheling bij sommige rolhouders. De reden is allicht dat het een nieuw concept was en dat er snel moest geschakeld worden bij het indienen van aanvragen. Bovendien werd voor het kiezen van de rollen gewacht op de visienota van de minister, wat de timing krap maakte.

Voorts voelen de regionale musea zich nog altijd de tweede klasse, mogelijk omdat ze vinden dat de financiële respons op hun aanvraagdossiers en vooral op het naleven van de decretale voorwaarden beperkt is. Ook de kandidaat-cultureelerfgoedinstellingen bleven wat op hun honger zitten, terwijl ze veel inspanningen gestopt hadden in hun aanvraagdossier.

De eensgezindheid in de erfgoedsector heeft dit keer echt geloond. De sector heeft alle parlementsleden aangesproken. Het lobbywerk om draagvlak te creëren heeft resultaat gehad. Ook stakeholders als de lokale besturen hebben aan de kar geduwd. Vlaamse volksvertegenwoordigers hebben hun eigen steentje bijgedragen met een friendly fire van actuele vragen naar de hele Vlaamse Regering.

Op het Groot Onderhoud van FARO maakte de OCE-voorzitter een eerste evaluatie van de erfgoedronde. Het Vlaams Parlement zal hopelijk in het voorjaar de kans hebben om het volledige evaluatierapport te bespreken, vooral in functie van een eventuele bijsturing van het decreet, het uitvoeringsbesluit of de beoordelingsmethodiek.

Karin Brouwers kwalificeert dit beleid immers als een work in progress. De grote werkdruk en planlast voor zowel aanvragers als beoordelaars moeten in ieder geval worden aangepakt. Het lid suggereert te vertrouwen op de goede bedoelingen van de sector.

Ook het drafje waarin de huidige erfgoedronde afgehandeld is, vindt ze niet voor herhaling vatbaar. Wellicht was dat te wijten aan de krappe timing tussen de goedkeuring van het decreet, de uitvoeringsbesluiten, de visienota en de start van het beoordelingsproces. Het tijdsgebrek heeft ook de fusieoperatie parten gespeeld.

De rol van KIOSK is alweer sterk bekritiseerd. Karin Brouwers pleit voor een debat over het te rigide karakter van dit instrument, dat in essentie een hulpmiddel moet zijn en geen hinderpaal.

Voorts kaart ze het probleem van de onverenigbaarheden aan. Gezien de beperkte schaalgrootte van Vlaanderen is het er moeilijk voldoende beoordelaars te vinden die zelf geen betrokken partij zijn. Het lid suggereert Nederlandse collega's te vragen voor de beoordelingsprocedure, hoewel ze zich bewust is van het cultuurverschil.

Voorts moet de behandeling van 'as is' en 'to be' verbeteren, net als het repliekrecht.

CD&V steunt de vraag van OCE om een duurzame ondersteuning. De belangenbehartiger is een cruciale partner voor zowel sector als overheid. Uiteraard moet die steun gekoppeld worden aan voorwaarden over de representatieve vertegenwoordiging van het hele erfgoedlandschap.

2. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser dankt eerst iedereen die aan de erfgoedronde heeft meegewerkt.

Bij het begin van de regeerperiode waren alle partijen het erover eens dat de erfgoedsector een inhaalbeweging nodig had. Daarop volgden het decreet, de visienota, de landschapstekening en tot slot de erfgoedronde.

De spreker beseft dat de sector meer had gewild, maar acht de stijging met 9,6 miljoen euro – zeker in besparingstijden – een mooi resultaat.

In deze regeerperiode zijn enkele duidelijke beleidsaccenten gelegd, die ook voor N-VA van belang waren:

- voorrang aan archief- en collectiebeheer, de basis van de erfgoedsector;
- samenwerking en bundeling van de krachten.

De subsidies voor Openbaar Kunstbezit Vlaanderen worden verlengd in afwachting van het geïntegreerde tijdschriftenbeleid.

Naast Lukas ziet Cathy Coudyser nog een andere organisatie die best zou ressorteren onder het VIAA. Ze acht het zinvol een nauwere samenwerking of zelfs fusie te stimuleren.

Het CRKC is minder goed beoordeeld. Het is nu zaak de verwachtingen duidelijk te schetsen en na te gaan hoe de museumfunctie van het centrum uit te bouwen. Het is immers nodig dat het centrum – of een andere organisatie – een regisseursfunctie waarneemt voor het herbestemmen en bewaren van religieus erfgoed. Dat vergt heel wat overleg met bisdommen, kerkfabrieken en lokale besturen.

Dat KMSKA en M HKA uitgespeeld worden als vuurtoren- en expertiseorganisaties, is al bij al een goede zaak. Ook andere erfgoedorganisaties toonden echter ambitie. Vandaar de terechte keuze om landelijke collectiebeherende instellingen een extra boost te geven. Ze krijgen van Vlaanderen de middelen en de kansen om door te groeien, zodat ze over vijf jaar misschien de langverwachte erkenning kunnen krijgen. Omdat voor het eerst dienstverlenende rollen gehonoreerd werden, was het voor vele organisaties wat zoeken. Cathy Coudyser hoopt daar de volgende vijf jaar goede resultaten van te zien.

De ambities lagen zeer hoog op vlak van immaterieel cultureel erfgoed. Het expertisecentrum – dat al goed werk verricht – wordt bekrachtigd in zijn rol en ziet zijn middelen meer dan verdubbelen. Dat maakt duidelijk dat de Vlaamse Regering het immateriële erfgoed als volwaardige partner in de sector beschouwt.

Op het Groot Onderhoud toonde de voorzitter van OCE zich tevreden en zelfs overweldigd door de inhaalbeweging. Dat neemt niet weg dat niet elke instelling gekregen heeft wat ze hoopte. De inhaalbeweging is echter ingezet.

N-VA wil blijven inzetten op erfgoed, het DNA van Vlaanderen. Het is belangrijk de brug te blijven maken tussen het verleden en het heden.

De minister hoort nu de administratie tijd te geven voor een goede evaluatie. Wel hoopt Cathy Coudyser dat de commissie die nog in deze regeerperiode kan bespreken. N-VA is bereid tot aanpassingen als die nodig zouden blijken.

3. Bart Caron

Bart Caron heeft een dubbel gevoel bij deze erfgoedronde: het is een goede stap maar er is nog veel werk voor de boeg. De spreker hoopt dat de budgetlijn en de beleidsambities nu niet tot stilstand komen.

Bijzonder positief staat Bart Caron tegenover het heldere, transparante en continue besluitvormingsproces van deze ronde: achtereenvolgens beleidsnota, beleidsbrief, visienota, decreet, beoordelingsronde, en ten slotte regeringsbeslissing.

Ook het werk van de beoordelingscommissies is van hoog niveau, behalve dan KIOSK, dat veeleer belemmerend werkt.

Er heerst een gevoel van stijgende planlast. Er moet meer worden geschreven dan ooit tevoren. Het was nochtans net de ambitie van de minister om die lasten te verminderen. Het systeem is daar in belangrijke mate verantwoordelijk voor. De operationalisering en een aantal keuzes baren zorgen.

De minister heeft gevochten voor deze budgetverhoging zonder weerga, en verdient daarvoor een pluim, net als iedereen die eraan heeft meegewerkt. Deze grote stap is echter niet voldoende en mag niet als argument dienen om het budget nu te bevriezen.

De noodzaak aan erfgoedinstellingen en hun aantal zijn voor discussie vatbaar. Een dergelijke kwalificatie moet beperkt blijven tot instellingen met een groot symbolisch belang. De aanduiding mag niet louter een upgrading zijn, maar vergt een uiterst selectieve benadering.

Dat de publiekscijfers zo bepalend waren voor de keuzes, ergert Bart Caron. Ze hebben bepaalde instellingen die kwalitatief nochtans zeker voldeden, de das omgedaan. Bijvoorbeeld voor het Hof van Busleyden zou men beter zijn voortgegaan op de kwaliteit en de vooruitzichten. Dat zou voor enkele instellingen toch de stap mogelijk hebben gemaakt. Het gaat om de trekkende instellingen, die de dienstverlenende rollen moeten vervullen. Die samenhang tussen expertise en kennisdeling mist Bart Caron nog.

Voorts pleit de spreker tegen een teveel aan rollen. Versnippering zou immers leiden tot een wirwar van te gespecialiseerde steunpuntachtige organisaties.

De minister heeft, conform de visienota, terecht ingezet op collectiebeheer, wat vooral duidelijk blijkt in de subsidies van de landelijke musea.

De inkanteling van Lukas en PACKED in het VIAA is een legitieme keuze, maar vergt de nodige omzichtigheid.

Bij het M KHA zijn wel wat opmerkingen gemaakt. Daar is nog werk aan de winkel. Er zijn echter geen andere instellingen voor hedendaagse kunst van dat kaliber, met een dergelijke collectie en dat soort plannen om Vlaanderen op de kaart te zetten. De spreker wil dus een lans breken voor het M HKA. Vlaanderen heeft niet echt een alternatief. De keuze voor een nieuw gebouw is absoluut gerechtvaardigd. Terecht durft Vlaanderen eindelijk kiezen voor een referentie-instelling voor hedendaagse collecties.

De minister heeft van bij zijn aantreden consequent het belang van het immateriële culturele erfgoed naar voren geschoven. In de visienota staat het woord 'immaterieel' 21 keer. Zo heeft hij verwachtingen gecreëerd, net als met de passus in het decreet over één instelling voor dit soort erfgoed. Die verwachtingen zijn nog bevestigd door de beoordelingscommissie. Die zei immers uitdrukkelijk dat het plan beantwoordt aan de verwachtingen en van een hoog niveau is.

Er gaapt een kloof tussen de subsidieaanvraag van de Werkplaats Immaterieel Erfgoed en het uiteindelijke subsidiebedrag. Beide kanten zijn hiervoor verantwoordelijk. Verwachtingen moeten vooraf goed besproken worden, wat niet gebeurd is. Bart Caron vraagt de minister het komende gesprek te voeren zonder vooringenomenheid.

Helaas is er geen doorgroei voor de erfgoedbibliotheek. Hoewel ze eigenlijk een collectief van erfgoedbibliotheeken is, krijgt ze weinig middelen.

Het CRKC bekleedt een unieke positie in de zorg om het kerkelijke erfgoed, net als WIE voor het immateriële culturele erfgoed. Ook de minister erkent dat, anders zou hij na dergelijke beoordeling de subsidies afnemen. De minister denkt dat er de komende jaren verbeterwerken mogelijk zijn in de twee richtingen. Vlaanderen heeft in tal van domeinen maar één representatieve instelling. Het is zaak daar goed voor te zorgen.

De zogenaamde kleurarchieven waren al veruit het best gesubsidieerd. Een lichte stijging en de zogenaamde verevening zouden nog te rechtvaardigen zijn. De reële stijging is echter te hoog en houdt beschikbare middelen weg bij andere spelers. Bart Caron maakt gewag van een nawee van de verzuiling, die doorwerkt tot op het niveau van de subsidiebeslissing. Minister Gatz heeft duidelijk rekening moeten houden met diverse krachten in de meerderheid.

De belangenbehartigers hebben hun best gedaan hun belangen te verdedigen, maar met een zo kleine subsidiepot is een autonome belangenbehartiger minder evident dan in het sociaal-cultureel werk, waar hij wel terecht gesubsidieerd wordt. Vandaar dat Bart Caron deze decretale regeling blijft betreuren.

De afbouw van het DAC is proper geregeld.

Bart Caron besluit dat de erfgoedronde een belangrijke stap vooruit is. Hij roept de politici op om in hun verkiezingsprogramma te ijveren voor een verdere progressie in de volgende regeerperiode.

4. Antwoordenronde

Minister *Sven Gatz* deelt de mening dat de sector met deze ronde tot een bepaald wasdom gekomen is.

Net als het sociaal-culturele werk en de kunstensector al langer deden, heeft nu ook de museumsector zich assertief getoond ten opzichte van het beleid, wat de minister kan waarderen. Hij illustreert dat met een gesprek van drie maanden voor de regeringsbeslissing. Toen was de sector geneigd zich zonder meer neer te leggen bij de raming van 5 miljoen euro extra, ook al achtte de sector zelf meer geld nodig om de toekomst aan te kunnen. De minister heeft er de sector toen op gewezen dat ze het moet aandurven om een andere mening te verdedigen op basis van goede argumenten. De sector heeft ondervonden dat noeste arbeid en aanhoudende argumentatie tot resultaat kunnen leiden.

De uiterste scenario's waren:

1° niets extra toekennen;

2° alles extra toekennen zoals de sector het had gevraagd, dus 22 miljoen euro.

In het tweede geval kon elke beoordeling net zo goed afgeschaft worden. 5 miljoen euro extra was de ondergrens. De uiteindelijke 9,6 miljoen euro is in de huidige economische situatie een goede middenweg. Daarbovenop is ook het projectgeld in deze regeerperiode substantieel gestegen, wat meer mogelijkheden biedt voor niet-erkende én erkende erfgoedspelers.

Een hoerastemming past niet. Het is een goede vooruitgang maar er blijft nog werk, zo zal het ook altijd zijn.

De minister erkent de werkdruk en planlasten maar heeft daarvoor geen wonderoplossing. Hij wil net als bij het Kunstendecreet wat tijd en afstand nemen om weldoordachte aanpassingen te vinden. Meer tijd is echter ook meer onzekerheid en dus onrechtstreeks meer werkdruk en planlast. De minister kent de ideale tijdspanne niet maar wil daar wel samen met allen naar zoeken.

De planlast heeft ook te maken met enkele procedurestappen die wat meer zekerheid moeten geven, zoals de repliek. De minister wil wel onderzoeken of de overeenstemming tussen voorlopige en definitieve adviezen bewijst dat de procedure werkt of net niet. Het verschil met het Kunstendecreet was dat daar ook wederwoord mogelijk was over het dossier en niet enkel over feitelijke onjuistheden. De gebruiksvriendelijkheid en efficiëntie van KIOSK moeten zeker bekeken worden.

Vertrouwen is nodig, maar bij de besteding van gemeenschapsgeld is het zaak het juiste evenwicht te vinden tussen verantwoording en vertrouwen. Het was een bewuste keuze van de minister om de landelijke instellingen als grotere motoren te ondersteunen. Sommigen hebben dat een mattheuseffect genoemd.

Voorts benadrukt de minister dat het beleid samenwerking zal blijven stimuleren. Hij is het er ook mee eens dat de organisaties die een kandidatuur indienden voor een erkenning als cultureelerfgoedinstelling, moeten toewerken naar de volgende erkenningsronde. Het was voor sommigen zo nipt dat de volgende ronde wel nieuwe erkenningen moeten opleveren.

Soms hebben de publiekscijfers een belangrijke rol gespeeld bij het eindoordeel, maar niet enkel die cijfers. De minister hoopt alvast dat de museumpas de publiekscijfers een boost zal geven. De verkoop loopt goed, maar misschien vooral bij mensen die al naar musea gaan. Dat valt nog af te wachten. Publieksbereik is geen doel op zich. Maar een verhoogd maatschappelijk draagvlak houdt daarmee verband en is wel een doel.

Minister Gatz belooft om met de echte fusie bij het VIAA omzichtig om te springen en er tijd voor te nemen.

Hij is bereid op een open manier te praten met de vertegenwoordigers van WIE. Dat er één overkoepelende organisatie komt, betekent nog niet dat de rest van de sector vrijgesteld is van de zorg voor het immateriële culturele erfgoed. Voor velen is immaterieel erfgoed het eerste contact met erfgoed. Het is dus goud waard voor de publiekswerking en het maatschappelijke draagvlak van de hele sector. Alle instellingen moeten er in hun eigen belang op inzetten en een correcte verhouding opbouwen met de landelijke dienstverlenende organisatie. Die zal hen helpen maar niet alles overnemen.

Bart Caron vraagt nog om het systeem van de replieken te evalueren. De sector heeft het gevoel dat daarmee nauwelijks rekening gehouden is. Traditioneel komen beoordelingscommissies niet graag op hun standpunten terug.

De evaluatie is ook belangrijk voor de bijstelling van de procedure voor het Kunstendecreet.

Bart CARON,
voorzitter

Manuela VAN WERDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAVA	Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven
CRKC	Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur
DAC	derde arbeidscircuit
DNA	desoxyribonucleic acid
FARO	Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw
KIOSK	Integraal Opvolgsysteem Kunsten
KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
OCE	Overleg Cultureel Erfgoed vzw
PACKED	Expertisecentrum Digitaal Erfgoed
VFL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VIAA	Vlaams Instituut voor Archivering (oorspronkelijke naam = Vlaams Instituut voor het Audio-visueel Archief)
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WIE	Werkplaats immaterieel erfgoed